

Aika 11.11.2024 klo 18:00 - 20:50
Paikka Kaupunginvaltuuston istuntosali

LUETTELO KÄSITELLYISTÄ ASIOISTA

Pykälä	Otsikko	Sivu
§ 48	Kokouksen järjestäytyminen	4
§ 49	Hallintosäännön päivittäminen rakentamislakiuudistuksen yms. takia	5
§ 50	Valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen 2024–2035 hyväksyminen	11
§ 51	Vuoden 2024 toinen osavuositarkastus	16
§ 52	Valiokuntien ja yleishallinnon vastineet vuoden 2023 arviointikertomuksen suosituksiin	17
§ 53	Tuloveroprosentin määrittäminen vuodelle 2025	18
§ 54	Kiinteistöveroprosenttien määrittäminen vuodelle 2025	20
§ 55	Vuoden 2025 talousarvioehdotus ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaehdotus sekä vuosien 2025–2029 investointisuunnitelmaehdotus	22
§ 56	Valtuustoaloitteita	29

Läsnä	Ala-Reinikka Tapani	puheenjohtaja	
	Stenberg Stefan	I varapuheenjohtaja	
	Miettinen Taisto	II varapuheenjohtaja	
	Björk Bo-Christer	valtuutettu	
	Colliander-Nyman Nina	valtuutettu	
	Hammarberg Johanna	valtuutettu	
	Huttunen Jarkko	valtuutettu	
	Häyrinen-Immonen Ritva	valtuutettu	
	Johansson Johan	valtuutettu	
	Kurkela Heikki	valtuutettu	
	Lehmuskoski Tuula	valtuutettu	
	Lerche Jessica	valtuutettu	
	Limnell Patrik	valtuutettu	
	Löfstedt-Söderholm Gunilla	valtuutettu	
	Mollgren Satu	valtuutettu	
	Nuutinen Saana	valtuutettu	
	Nysten Patrick	valtuutettu	
	Palojoki Risto	valtuutettu	
	Pesonen Juha	valtuutettu	
	Rehn-Kivi Veronica	valtuutettu	
	Rintamäki-Ovaska Tiina	valtuutettu	
	Saarela Konsta	valtuutettu	
	Salminen Mikko J.	valtuutettu	
	Sederholm Camilla	valtuutettu	
	Tupamäki Binga	valtuutettu	
	Vaenerberg Lotta	valtuutettu	
	Villa Sami	valtuutettu	
	Wahlstedt Virva	valtuutettu	
	Waselius Fredrik	valtuutettu	
	Waselius Lulu	valtuutettu	
	Westermarck Susanna	valtuutettu	
	Helkkula Vesa	varajäsen	§ 54 - 56, klo 18.53 - 20.50
	Karimaa Erkki	varajäsen	
	Mutka Sari	varajäsen	
	Myllymäki Hanna-Riikka	varajäsen	
	Ehnholm Freja	nuorisovaltuuston edustaja	
	Masar Christoffer	kaupunginjohtaja	
	Ormio Hanna	hallintojohtaja	
	Jahnsson Markus	tiedottaja	
	Kalliomaa Pilvi	hallinnon erityisasiantuntija	
	Boström Mikael	talousjohtaja	
	Flemmich Mikael	sivistystoimenjohtaja	
	Harju Marianna	yhdyskuntatoimen johtaja	
Poissa	Aitola-Helkkula Minna	valtuutettu	
	Ant-Wuorinen Lauri	valtuutettu	
	Kiesiläinen Suvi	valtuutettu	
	Tuohioja Pauli	valtuutettu	

Käsitellyt asiat 48 - 56

Allekirjoitukset

Tapani Ala-Reinikka
puheenjohtaja

Hanna Ormio
pöytäkirjanpitäjä

Bo-Christer Björk
pöytäkirjantarkastaja

Jarkko Huttunen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirja asetetaan
yleisesti nähtäville

Kauniaisten kaupungin kotisivuilla 18.11.2024

Kaupunginvaltuusto	§ 48	11.11.2024
--------------------	------	------------

Kokouksen järjestäytyminen

KV 11.11.2024 § 48

Valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

Päätösehdotus:

Puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Valtuusto valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Päätös:

Puheenjohtaja totesi läsnä olevat sekä kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Valtuusto valitsi valtuutettu Bo-Christer Björk ja valtuutettu Jarkko Huttunen pöytäkirjantarkastajiksi.

Puheenjohtaja ehdotus käsittelyjärjestyksestä, jonka mukaan talousarviokokonaisuutta koskevat mahdolliset valtuustoryhmien ryhmäpuheenvuorot pidetään asian 6 (Tuloveroprosentin määrääminen vuodelle 2025) käsittelyn alussa, hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginvaltuusto	§ 49	11.11.2024
--------------------	------	------------

Hallintosäännön päivittäminen rakentamislakiuudistuksen yms. takia

KV 11.11.2024 § 49

554/00.01.01.00/2021

Lisätiedot:

kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh. 050 354 0121
kaupunginjohtaja Christoffer Masar, puh. 050 411 0163
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Hallintosäännön päivittämisen valmistelu

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupungin päivitetyn hallintosäännön 16.9.2024 (§ 38). Tuolloin todettiin, että silloin käsiteltävänä olleeseen ehdotukseen ei ollut sisällytetty maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisesta aiheutuvia muutoksia hallintosääntöön, vaan että nämä tuodaan erikseen käsittelyyn syksyllä 2024. Uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025. Samalla tulee voimaan maankäyttö- ja rakennuslain muutos, jonka myötä laista kumotaan rakentamista koskevat pykälät ja lain nimi muuttuu alueidenkäyttölaiksi. Kolmas uudistushankkeeseen liittyvä uusi laki on laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä.

Hallintosäännön päivittämisen toisen vaiheen valmistelu on tehty viranhaltijavalmisteluna. Uudesta rakentamislakiin johtuvat muutokset koskevat vain yhdyskuntavaliokuntaa, rakennusvaliokuntaa ja kaupunginhallitusta, minkä takia päivitysversion maankäyttö- ja rakennuslain uudistamiseen liittyen käsitelty vain näissä toimielimissä. Rakennusvaliokunta käsitteli asian kokouksessaan 25.9.2024 ja yhdyskuntavaliokunta kokouksessaan 8.10.2024. Kumpikin valiokunta merkitsi tiedoksi hallintosäännön päivitysehdotukset omalta osaltaan esittämättä evästyksiä valmistelulle.

Samalla on kuitenkin tarkasteltu myös joitakin muita säännöksiä, erityisesti suhteessa kuntalakiin. Viime päivityksestä jäi myös tietyt sivistystoimen toimielinorganisaatioon liittyvät muutokset tekemättä. Jatkovalmistelussa on tehty joitakin muitakin myöhemmin havaittuja tarpeelliseksi koettuja päivityksiä.

Liitteessä on esitetty hallintosääntöön tehtävät päivitykset kaksipalstaisena siten, että vasemmalla ovat valtuuston 16.9.2024 hyväksymät hallintosäännön määräykset ja oikealla vastaavat päivitettäväksi esitetyt määräykset. Muutetut kohdat on merkitty keltaisella ja poistetut yliviivattuina.

Muutosehdotukset rakentamislain voimaan astumisen takia

Kuntaliitto on antanut useita yleiskirjeitä rakentamislakiin liittyen. Yleiskirjeessä 13/2023 käsitellään mm. päätöstoimivaltaa koskevat muutokset. Yleiskirjeen liitteenä on listaus rakentamislain toimivaltasäännöksistä. Maankäyttö- ja rakentamislakiin verrattuna toimivaltaa säädetään rakentamislaisissa aiempaa enemmän kunnalle, minkä vuoksi kaupungin hallintosäännössä on määriteltävä toimivaltainen viranomaisena. Kyse ei siis kaikilta osin ole vain hallintosäännössä olevien lakiviittausten korjaamisesta.

Kaupunginvaltuusto

§ 49

11.11.2024

Toimivaltasäännösten päivittämiseen vaikuttaa osittain myös rakentamislain ns. korjaussarja. Rakentamislakiin tehdään jo nyt muutoksia, ja lakiesitys on annettu eduskunnalle syyskuussa 2024 (HE 101/2024 vp). Tarkoituksena on, että korjattu rakentamislaki tulee voimaan sekin 1.1.2025. Valmistelussa on pyritty huomiomaan korjaussarjan vaikutukset hallintosääntöön, mutta varaudutaan siihen, että joitakin muutostarpeita voi tulla esiin myöhemminkin korjatusta laista tai lain soveltamisesta johtuen. Mikäli näin tapahtuu, tuodaan hallintosäännön päivitys taas käsittelyyn. Tässä vaiheessa tärkeintä on kuitenkin saada laissa määrittelemättä jäänyt toimivalta määrättyä sisäisesti kaupungin organisaatiossa ennen 1.1.2025.

Linkit yleiskirjeeseen

<https://www.kuntaliitto.fi/yleiskirjeet/2023/rakentamislakiin-liittyva-3-yleiskirje-valmistautuminen-lakien-voimaantuloon> ja suoraan liitteeseen https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Liite%20Toimivalta%20Rakentamislaki%2010_2023.pdf.

Muutosehdotukset esitetään toisaalta pohjautuen Kuntaliiton em. yleiskirjeen liitteeseen ja toisaalta varsin pitkälle noudattaen nykyisiä joko lakiin tai hallintosääntöön perustuvia toimivaltasäännöksiä. Alla selostetaan sen vuoksi erikseen vain muut kuin pelkästään teknisluontoisiksi katsottavat muutokset.

Kuntaliiton ohjeistuksessa suositellaan huomioitavaksi hallintosäännössä erinäisiä laissa kunnalle säädettyjä joko asian valmisteluun tai täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä (erityisesti yleiskirjeen liitteen sivulla 2 mainittuja). Sen vuoksi on lisätty tätä kattavat määräykset kaupunginhallitukselle (19 § 3. kohta), yhdyskuntavaliokunnalle (22 § yhdyskuntavaliokunnan erityinen toimivalta 12. kohta) ja rakennusvaliokunnalle (22 § rakennusvaliokunnan erityinen toimivalta 1. kohta).

Koska kaupunginhallitus edustaa kaupunkia maankäyttö- ja rakennuslain (jatkossa rakentamislain) mukaisissa valitusasioissa, on erityisesti lupa-asioissa tarkoituksenmukaisempaa, että päätöksenteko on muualla kuin kaupunginhallituksessa. Sen takia esitetään, että poikkeamishakemukset käsitellään jatkossa yhdyskuntavaliokunnassa tai rakennusvaliokunnassa, mutta alueellinen poikkeaminen jäisi kuitenkin edelleen kaupunginhallitukselle. Samalla toteutuisi rakentamislain uudistuksen tavoite sujuvoittaa ja nopeuttaa rakentamiseen liittyviä lupaprosesseja. Lupa vähäiseen poikkeamiseen rakentamisluvan yhteydessä kuuluu nykylainsäädännön mukaan rakennusvalvontaviranomaiselle. Toimivaltaa ei ole syytä muuttaa, mutta muotoilussa on huomioitu korjaussarjan muotoilua. Koska rakentamislaissa nostetaan lupakynnystä, on tarpeen antaa rakennusvaliokunnalle oikeus myöntää poikkeaminen myös silloin kun rakentaminen ei vaadi lupaa. Muilta osin poikkeamisluvat myöntäisi yhdyskuntavaliokunta.

Yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamisesta päättämisen osalta on tehty tarkennus. Hallintosääntöön on lisätty rakentamislain 132 § 2 momentissa säädettyä ojittamista koskeva toimivaltasäännös. Myös hallintosäännön 22 §:ään yhdyskuntavaliokunnan toimivallan alle lisättiin kohdat maastoon

Kaupunginvaltuusto

§ 49

11.11.2024

merkitsemisestä sekä liikennealueiden ja ulkotilojen valvomisesta. Molemmat lisäykset perustuvat Kuntaliiton yleiskirjeen liitteeseen.

Hallintosääntöön pitää lisätä uusi kappale rakennusvaliokunnan erityisen toimivallan alle (§ 22) kuuluvista asioista, koska rakentamislaisissa ei ole esitettyssä kohdassa mainittujen asioiden osalta määritelty toimivaltaista viranomaista.

Jatkossa rakentamislupa koostuu alueidenkäytöllisten edellytysten (sijoittamisen edellytykset) tarkastelusta ja olennaisten teknisten vaatimusten (toteuttamisen edellytykset) tarkastelusta. Hakijan niin halutessa kunta voi ratkaista sijoittamisen edellytysten olemassaolon erillisellä päätöksellä. Koska rakennusvaliokunta päättää sijoittamisen edellytyksistä rakentamisluvan yhteydessä, on luontevaa, että sama taho päättää tästä myös silloin kuin sijoittamisen edellytykset käsitellään erikseen etukäteen. Rakentamisluvan osalta ei tarvita hallintosääntöön erillismainintaa, toimivallan tullessa laista.

Purkamisluvat kuuluvat nykylainsäädännön mukaan rakennusvalvontaviranomaiselle. Rakentamislaisissa tämä on määrätty kunnalle. Rakentamislain korjaussarjassa esitetään tämä korjattavaksi takaisin rakennusvalvontaviranomaiselle, mutta jätetään kunnan harkintaan purkamisluvan myöntäminen asemakaavassa suojellun rakennuksen osalta. Toimivaltaa ei ole syytä muuttaa.

Rakennusvaliokunta voi hallintosäännön nojalla siirtää sille hallintosäännössä määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranhaltijalle. Tilakeskukseen on perustettu LVI-asiantuntijan virka (KH 25.01.2021 § 18), jonka viranhaltija toimii tarvittaessa myös rakennusvalvonnan tarkastusinsinöörinä sekä asiantuntijana, jotta voidaan vastata uudistuvan lainsäädännön vaatimuksiin. Koska LVI-asiantuntija ei ole rakennusvalvonnan alaisuudessa, on tarpeen lisätä hallintosääntöön häntä koskeva erillismääräys.

Vaikka terveydensuojeluviranomaista koskeva sinänsä teknisluontoinen lisäySESitys ei liity rakentamislakiuudistukseen, on tarkoituksenmukaista käsitellä se tässä samassa yhteydessä.

Muut muutosehdotukset

Hallintosääntöehdotuksessa esitetään opetus- ja varhaiskasvatusvaliokuntien nimien muuttamista kasvatus- ja koulutusvaliokunniksi. Lisäksi näistä esitetään poistettavaksi Espoon kaupungin edustus. Edustus on jäänne Espoon kanssa sovitusta yhteistyöstä perusopetuksen järjestämisessä, mutta Espoon edustusoikeutta ei ole enää mainittu vuonna 2005 ja sen jälkeen sovituissa sopimuksissa. Nimimuutos astuisi voimaan heti, mutta Espoon edustusta koskeva muutos tulisi voimaan vasta 1.6.2025 alkavalla valtuustokaudella.

Koska kuntalain 60 §:n mukaan toimitilin valitsee jäsenkunnan yhtymäkokousedustajan, esitetään poistettavaksi kaupunginjohtajan toimivallasta (§ 13) yhtymäkokousedustajan valitseminen. Kaupunginjohtajalle esitetään lisättäväksi oikeus määrätä toinen edustamaan kaupunkia eri tarpeellisissa yhteyksissä, nyt mainittujen edustustilaisuuksien ja neuvottelujen

Kaupunginvaltuusto

§ 49

11.11.2024

lisäksi (esim. erilaisten käyttöoikeuksien hakemisessa). Lisäksi esitetään kaupunginjohtajalle oikeus nimetä viranhaltijajäsenet vaikuttamistoimielimiin sekä päättää tietopyynnöistä perittävä maksu sekä koko kaupunkia koskevista maksuista.

Hyvinvointivaliokunta on pyytänyt selvitystä Kauniaisten kotouttamisen järjestämisestä ja mahdollisuudesta siirtää se hyvinvointivaliokunnan alaisuuteen. Kotouttaminen kuuluu tällä hetkellä kaupunginhallitukselle, jolle kuuluu myös vastuu työvoimapalveluiden järjestämisestä. Työvoimaan kuuluvien kotoutujien palvelut järjestää 1.1.2025 alkaen Espoon kaupunki Kauniaisten puolesta (Espoo-Kauniainen työllisyysalue), ja myös työvoiman ulkopuolisten kotoutujien palveluiden järjestämisestä on tarkoitus sopia Espoon kanssa. Maan hallituksen hallitusohjelman mukaan Suomeen kotoudutaan työllä. Vaikka kotoutuminen ja hyvinvointityö osittain liittyvät toisiinsa, on toisaalta suuria yhtymäkohtia työvoimaan kuuluvien ja työvoiman ulkopuolelle jäävien kotoutujien kohdalla, mikä puhuu vahvemmin sen puolesta, että kotoutuminen jää kaupunginhallituksen alaisuuteen. Yhteistyötä tehdään silti toimialojen kesken. Koska kaupungin asumisneuvoja vastaa oman työnsä ohessa (60 %) kotouttamisesta (40 %) olisi hallinnollisestikin hankalaa siirtää kotoutuminen yleishallinnon ja kaupunginhallituksen alaisuudesta muualle. Hallintosääntöön on kuitenkin esitetty tarkennus tältä osin.

Kuntalain 26–28 §:n mukaan kaupunginhallituksen on huolehdittava vaikuttamistoimielinten toimintaedellytyksistä. Jotta tämä toteutuisi mahdollisimman tehokkaasti esitetään palautettavaksi kaupunginhallitukselle vaikuttamistoimielinten toimintasääntöjen vahvistaminen, mistä ei tarvitse mainita erikseen kaupunginhallituksen tehtävien ja toimivallan kohdalla.

Koska kuntalain 88 §:n mukaan viran perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää toimielin, esitetään muutettavaksi hallintosäännön 31 § vastaamaan tätä.

Koska kuntalain 41 §:n mukaan valtuusto valitsee kaupunginjohtajan myös määräaikaiseen virkaan, esitetään muutettavaksi hallintosäännön 36 § vastaamaan tätä, jolloin samalla on esitetty muutos kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan väliseen toimivaltaan.

Kuntalain 123 §:n ja 39 §:n muotoilujen takia esitetään hallintosäännön 66 ja 68 §:ien tarkentamista lain sanamuotoja vastaaviksi.

Kuntalain 90 §:n mukaan hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset mm. valtuutettujen puheenvuorojen pituudesta yksittäisissä asioissa, jos ne ovat tarpeen kokouksen kulun turvaamiseksi. Säännöstä on tulkittu vaihtelevasti eri kunnissa, mutta Kuntaliiton mallisäännön mukaisesti esitetään tarkennusta hallintosäännön 88 §:ään.

Vaikuttamistoimielinten puheenjohtajien palkkioon esitetään maltillista korotusta heidän työmääränsä takia.

Hallintosäännön 9, 14, 18, 22, 25, 30, 31, 32, 33, 51, 90 ja 118 §:ään on tehty teknisluontoisia korjauksia ja tarkennuksia.

Kaupunginvaltuusto

§ 49

11.11.2024

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 21.10.2024 (§ 141) esittää, että sivistystoimenjohtajan nimike muutetaan sivistys- ja hyvinvointitoimenjohtajaksi. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan päivitetty hallintosääntö on **liitteenä**.

Kaupunginhallitus:

Valtuusto päättää hyväksyä hallintosäännön päivittämisen liitteessä esitetyn mukaisesti.

Lisäksi valtuusto päättää, että hallintosääntö astuu voimaan valtuuston päätöksen saatua lainvoiman, lukuun ottamatta toimielinten kokoonpanoja koskevat muutokset, jotka astuvat voimaan vasta seuraavan valtuustokauden alussa 1.6.2025.

.....

Keskustelun aikana valtuutettu Heikki Kurkela teki seuraavanlaisen vastaesityksen 2.1. Pöytäkirjassa mainittu numero viittaa sähköisen kokousjärjestelmän numerointiin.

"2.1 Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajan vuosipalkkio 1400 EUR (Kurkela Heikki)

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajan vuosipalkkiota lasketaan 200 EUR nykyisestä, siten että se on 1400 EUR 1.1.2025–31.12.2027"

Valtuutettu Kurkelan esitystä kannattivat valtuutetut Mutka Sari, Wahlstedt Virva, Häyrinen-Immonen Ritva, Pesonen Juha, Salminen Mikko J., Nuutinen Saana, Saarela Konsta ja varavaltuutettu Myllymäki Hanna-Riikka.

Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan kaupunginhallituksen pohjaesitystä kannattavat äänestivät JAA ja valtuutettu Kurkelan vastaesitystä kannattavat äänestivät EI. Puheenjohtajan äänestysesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettussa äänestyksessä oli läsnä 34 valtuutettua. JAA-ääniä annettiin 5, EI-ääniä 25 ja tyhjää äänesti 4. Näin ollen valtuutettu Heikki Kurkelan vastaesitys 2.1 hyväksyttiin.

Valtuutettujen tarkempi äänestyskäyttäytyminen ilmenee pöytäkirjan **liitteenä** olevasta sähköisen kokousjärjestelmän äänestysraportista.

Päätös:

Valtuusto päätti hyväksyä hallintosäännön päivittämisen liitteen mukaisesti seuraavalla muutoksella:

- Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajan vuosipalkkiota lasketaan 200 euroa nykyisestä, siten että se on 1400 euroa 1.1.2025–31.12.2027.

Lisäksi valtuusto päätti, että hallintosääntö tulee voimaan valtuuston päätöksen

Kaupunginvaltuusto

§ 49

11.11.2024

saatua lainvoiman, lukuun ottamatta toimielinten kokoonpanoja koskevia muutoksia, jotka tulevat voimaan vasta seuraavan valtuustokauden alussa 1.6.2025.

Liitteet:

Hallintosääntöesitys
Äänestysraportti

Kaupunginvaltuusto

§ 50

11.11.2024

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen 2024–2035 hyväksyminen

KV 11.11.2024 § 50

516/00.04.01.00/2024

Lisätiedot:

yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju, puh. 050 304 1234
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen 2024–2035 (MAL-sopimus) valmisteluryhmä sai sopimusehdotuksen valmiiksi 17.9.2024. Hallituksen talouspoliittinen ministeriövaliokunta puolsi sopimusehdotuksen linjauksia 23.9.2024, ja sen jälkeen sopimusehdotus on hyväksyttävänä kuntien päätöksentekokoelimissä. Valtio hyväksyy MAL-sopimuksen valtioneuvoston periaatepäätöksellä loppuvuodesta. Sopimus on tarkoitus allekirjoittaa joulukuussa 2024. Sopimus on luonteeltaan aiesopimus. Sen toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain.

Sopijaosapuolia ovat ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA sekä kuntaosapuolet Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula, Vantaa, Vihti ja HSL.

Valmisteluryhmän ehdotus MAL-sopimukseksi on esityslistan **liitteenä**.

Sopimuksen tarkoitus ja tavoitteet

MAL-sopimus perustuu Helsingin seudun 14 kunnan ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä. Sopimusmenettelyn tarkoituksena on vahvistaa kuntien keskinäistä yhteistyötä ja suunnitteluyhteistyön jatkuvuutta, kumppanuutta seudun kuntien ja valtion välillä sekä osapuolten sitoutumista seudun kehittämiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Sopimuksen tavoitteena on edistää Helsingin seudun kestävästä kasvusta kehittämällä vähäpäästöistä ja kestävästä yhdyskuntarakennetta ja liikennejärjestelmää, sekä parantaa elinkeinoelämän elinvoimaisuutta, liikenneturvallisuutta, liikennejärjestelmän digitalisaatiota ja tarpeita vastaavaa asuntokaavoitusta ja -tuotantoa. Tavoitteena on myös torjua segregatiota ja asunnottomuutta sekä edistää asuinalueiden monimuotoisuutta ja alueiden asuntokannan monipuolisuutta.

Sopimuksessa on kuvattu tavoitetilat vuodelle 2035, kehityspolut sekä tarvittavat toimenpiteet vuosille 2024–2027 tavoitteisiin pääsemiseksi. Sopimukseen sisältyvät ne keskeisimmät ja vaikuttavimmat maankäyttöä, asumista ja liikennejärjestelmän kehittämistä koskevat toimet, jotka edellyttävät kuntien keskinäistä tai kuntien ja valtion yhteistyötä. Sopimuksen toteutumisen kannalta on tärkeää, että myös muut kuntien ja valtion kehittämistoimet tukevat sopimuksen tavoitteiden toteutumista.

Kaupunginvaltuusto

§ 50

11.11.2024

Rahoituskokonaisuus

MAL-sopimuksessa on varattu Helsingin seudulle rahoitusta 308,5 milj. euroa, minkä lisäksi julkisen henkilöliikenteen palveluihin on varattu 18,8 milj. euroa. Kaikkiaan Helsingin seutua rahoitetaan siten 327,3 miljoonalla eurolla. Tämän lisäksi edellisen MAL-sopimuksen pohjalta on lähijunaliikenteen varikoiden suunnitteluun käytettävissä valtion avustusta vajaa 3 milj. euroa.

Valtio on neuvotteluissa pitänyt tärkeänä lähijunaliikenteen varikkokysymyksen ratkaisemista, raskaan liikenteen taukopaikkojen ja vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfra toteutusta sekä liikenteen digitalisaation edistämistä. Näihin ei varikoiden suunnittelurahoitusta lukuun ottamatta ole sopimuksessa esitetty rahoitusta.

Vertailuna edelliseen sopimuskierrokseen voidaan todeta, että Helsingin seudun MAL-sopimuksen 2020–2023 sisältämä liikenteen rahoitus oli 615,2 milj. euroa. Siten valtion rahoitus Helsingin seudulle lähes puolittuu nyt edelliskierrokseen verrattuna. Vuonna 2023 hyväksytyn MAL 2023 -suunnitelman mukainen valtion investointitarve Helsingin seudulle vuosille 2024–2027 olisi lähes miljardi euroa.

Keskeiset toimenpiteet ja niiden rahoitus

Vantaan ratikka (Vantaa)

Vantaan ratikan hankesuunnitelman mukainen kokonaiskustannusarvio on 606 milj. euroa, josta kiinteästi raitiotien rakentamiseen liittyviä kustannuksia tällä hetkellä on tunnistettu olevan 594 milj. euroa. Valtio avustaa Vantaan ratikan kiinteästi raitiotien rakentamiseen liittyvistä kustannuksista enintään 30 % ja enintään 144,1 milj. euroa. Lisäksi valtio luovuttaa ehdollisesti maa-alueita Vantaan kaupungille ilman erillistä rahallista korvausta.

Asemien ja matkaketjujen kehittäminen (Helsinki)

Väylävirasto osoittaa yhteensä 15 miljoonaa euroa vuosina 2025–2028 valtion rataverkon asemien korjaus- ja parantamistoimenpiteiden suunnitteluun ja toteutukseen Helsingin kaupungin alueella. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom puolestaan sitoutuu avustamaan Helsingin kaupungin rahoitusvastuulla olevien metro- ja juna-asemien peruskorjauksen ja parantamisen toteuttamisesta sopimuskaudella 2024–2028 syntyneitä kustannuksia yhteensä enintään 15 miljoonalla eurolla ja enintään 30 %:n rahoitusosuudella asemakohtaisesti. Lisäksi Helsingin kaupunki ja Väylävirasto selvittävät yhteistyössä VR:n kanssa, miten päärautatieaseman vaihtoyhteyksiä ja jalankulkuolosuhteita parannetaan.

Joukkoliikenteen kehittäminen

Valtio avustaa Helsingin seudun julkisen henkilöliikenteen palveluita vuosina 2024–2027 18,8 miljoonalla eurolla.

Väyläverkon parantamishankkeet ja suunnittelu

Valtio osoittaa yhteensä 17,8 miljoonaa euroa vuosina 2025–2028 valtion väyläverkon pieniin yhteisrahoitteisiin parantamishankkeisiin KUUMA-seudulla.

Kaupunginvaltuusto

§ 50

11.11.2024

Valtio osoittaa yhteensä 2 miljoonaa euroa valtion väyläverkon yhteisiin suunnittelukohteisiin KUUMA-seudulla.

Teiden liikenneympäristön muuttaminen maankäytön tiivistämiseksi

Valtio selvittää yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa pääkaupunkiseudun pääväylien roolia ja valtakunnallista merkitystä vuoden 2025 aikana. Selvityksen valmistuttua kunnat ja valtio voivat yhdessä väyläkohtaisesti keskustella hallinnollisista muutoksista ja muista mahdollisuuksista muuttaa liikenneympäristöä alhaisempia ajonopeuksia ja tiiviimpää yhdyskuntarakennetta tukevaksi.

Vt 4 Lahdenväylän kehittäminen (Helsinki)

Lahdenväylän (vt 4) liikennekäytävässä on kaksi hankekokonaisuutta: 1) Kehä I – Kehä III ja Ilmasillan eritasoliittymän kehittäminen (vt 4) 2) Suunnitteilla oleva Helsingin kaupungin pikaraitiotie Viikki-Malmi ja siihen liittyvät vt 4 Koskelantie – Kehä I toimenpiteet, Koskelan raitiotievarikko sekä maankäytön merkittävä lisääminen alueella.

Valtatien 4 toimenpiteiden kokonaiskustannusarvio on 138,1 milj. euroa. Valtion osuus näistä kustannuksista on enintään 64 milj. euroa ja Helsingin kaupungin osuus on enintään 74,1 milj. euroa.

Mt 101 Kehä I Maarinsolmun eritasoliittymä (Espoo)

Valtio käynnistää Kehä I:n (mt 101) parantamisen Maarinsolmun kohdalla Espoossa. Hankkeen kustannusarvio on noin 59,1 milj. euroa, josta valtion osuus on enintään 33,7 milj. euroa ja Espoon kaupungin osuus enintään 25,4 milj. euroa.

Kt 51 Koivusaaren eritasoliittymä Länsiväylällä (Helsinki)

Valtio varautuu toteuttamaan kt 51 Länsiväylällä sijaitsevan Koivusaaren eritasoliittymän. Hanke palvelee Helsingin maankäyttöä ja sen kustannusarvio on noin 52 milj. euroa.

Rantaradan baana (Kauniainen)

Kauniainen yhdessä valtion kanssa toteuttaa Rantaradan baanan Kauniaisten kaupungin alueelle sijoittuvan osuuden siten, että reitti jatkuu katkeamattomana Espoon kaupungin alueella muodostaen yhtenäisen pyöräilyn laatukäytävän kaupunkiseudulle. Valtio kohdentaa Kauniaisten kaupungille baanan toteutukseen enintään 2,6 milj. euroa. Baanan Kauniaisten osuuden kustannusarvio on 6 milj. euroa. Rantaradan baana toteutetaan Espoon kaupunkiratahankkeen rinnalla vuosien 2024–2027 aikana.

Lähijunaliikenteen varikkokokonaisuuden suunnittelu

Lähijunaliikenteen varikoiden suunnitteluun vajaa 3 milj. euroa (30 % suunnittelukustannuksista) edellisen MAL-sopimuksen mukaista Traficomin myöntämää valtionavustusta.

Kunnat varmistavat valtakunnallisen ja lähijunaliikenteen kehittämisen toteuttamalla kolme uutta lähijunaliikenteen varikkoa junaliikenteen tarpeisiin perustuen. Varikoiden toteuttamisesta vastaa Pääkaupunkiseudun

Kaupunginvaltuusto

§ 50

11.11.2024

Junakalustoyhtiö Oy. Uudet varikot toteutetaan Pääradalle Keravan Jäspilään, Rantaradalle Espooseen tai Kirkkonummelle sekä lähijunaliikenteen varikkoselvitykseen perustuen Kehäradalle Petakseen tai Keimolaan.

Espoon kaupunki ja Kirkkonummen kunta laativat selvityksen Rantaradan lähijunaliikenteen varikoiden vaihtoehtoisista sijaintipaikoista vuoden 2024 aikana. Selvityksen perusteella kunnat käynnistävät kumpikin lähijunaliikenteen varikon kaavoituksen viimeistään vuoden 2025 aikana omilla alueillaan. Tavoitteena on, että varikon toteutuksen mahdollistavat kaavat etenevät niin, että vuoden 2027 loppuun mennessä voidaan päättää liikenteellisen tarkastelun, toiminnallisuuden ja kustannusarvioiden perusteella minne varikko toteutetaan.

Ilmalan alueen maankäytön muutosten selvittäminen

Valtio ja Helsingin kaupunki tekevät yhteistyössä selvityksen, jossa tutkitaan edellytykset Ilmalan alueella maankäytön muutoksille. Jatkoselvitykset ohjelmoidaan niin, että niiden tulokset ovat käytettävissä osana seuraavaa MAL-suunnitelmaa siten, että niiden toimeenpanosta voidaan sopia kuntien ja valtion kesken seuraavassa MAL-sopimuksessa tai muussa yhteydessä.

Asuntotuotanto, asuminen ja elinympäristön laatu

Kunnat sijoittavat uudesta asuntotuotannosta vähintään 95 % MAL 2023 -suunnitelmassa esitetyille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille. Valtio osoittaa omistamaansa maata asuntotuotantoon myymällä, vaihtamalla ja tarvittaessa maankäyttösopimuksia hyödyntäen. Valtio kohdentaa valtion tukemaa asuntotuotantoa MAL 2023 -suunnitelman maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille. Valtiolta ei kuitenkaan aiempien MAL-sopimusten tapaan tule rahallista tukea seudun asuntopolitiikan toteuttamiseen tai asuntotuotantotavoitteiden saavuttamiseen.

Helsingin seudun kunnat huolehtivat, että asuntotuotantoon soveltuva asemakaavavaranto vastaa vähintään viiden vuoden asuntotuotantarvetta.

Pitkän aikavälin tavoitteena on, että Helsingin seudulle valmistuu keskimäärin 16 500 uutta asuntoa vuodessa. Asuntotuotantotavoitteen seurannassa otetaan huomioon kuntien toiminnasta riippumattomat tekijät, mm. suhdannetilanne. Seudulle on arvioitu valmistuvan keskimäärin 10 000 asuntoa vuodessa vuosina 2024–2027.

Kaupunginhallitus:

Valtuusto päättää hyväksyä valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen 2024–2035 neuvottelutuloksen 17.9.2024 mukaisena.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

Valmisteluryhmän ehdotus MAL-sopimukseksi

Kaupunginvaltuusto	§ 50	11.11.2024
--------------------	------	------------

Jakelu:

Sopijaosapuolet

Kaupunginvaltuusto	§ 51	11.11.2024
--------------------	------	------------

Vuoden 2024 toinen osavuositarkastus

KV 11.11.2024 § 51

257/02.02.02/2024

Lisätiedot:

talousjohtaja Mikael Boström, puh. 050 377 1228

laskentasuunnittelija Pauliina Aurala, puh. 050 411 1428

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kaupungin taloudesta ja toiminnasta laaditaan vuosittain kaksi osavuositarkastusta. Tarkastukset raportoivat olennaisista kaupungin talouteen ja toimintaan vaikuttavista seikoista kunkin vuoden ensimmäisen ja toisen kolmanneksen tilanteesta. Tämä vuoden toinen osavuositarkastus sisältää talousarvion toteumavertailut sekä tilinpäätösennusteet. Lisäksi tarkastuksessa annetaan selvitykset kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumisesta.

Koko kaupungin taloudesta ja merkittävimmistä investointikohteista raportoidaan perinteisesti toteumavertailuin. Talouteen ja toimintaan yleisesti vaikuttavista seikoista sekä verotulojen kertymisestä on tarkastuksessa tarkemmin.

Osavuositarkastus jaetaan **oheismateriaalina**.

Kaupunginhallitus:

Valtuusto merkitsee osavuositarkastuksen tiedoksi.

.....

Talousjohtaja Mikael Boström selosti asiaa.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Oheismateriaali:

Osavuositarkastus

Kaupunginvaltuusto	§ 52	11.11.2024
--------------------	------	------------

Valiokuntien ja yleishallinnon vastineet vuoden 2023 arviointikertomuksen suosituksiin

KV 11.11.2024 § 52

167/00.03.00/2024

Lisätiedot:

talousjohtaja Mikael Boström, puh. 050 377 1228

hallinnon erityisasiantuntija Pilvi Kalliomaa, puh. 050 411 0202

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastusvaliokunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet kunnassa ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastusvaliokunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa arvioinnin tulokset esitetään. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Tarkastusvaliokunta on 28.5.2024 § 26 hyväksynyt ja allekirjoittanut tarkastusvaliokunnan arviointikertomuksen vuodelta 2023 ja päättänyt saattaa sen kaupunginvaltuustolle tiedoksi. Valtuusto käsitteli 17.6.2024 § 23 arviointikertomuksen vuodelta 2023.

Tarkastusvaliokunnan hyväksymä arviointikertomus löytyy oheisen linkin alta (KV 17.6.2024 § 23):

<https://kauniainen10fi.oncloudos.com/kokous/2024498-3-35677.PDF>

Valiokuntien ja yleishallinnon kootut selvitykset ja toimenpiteet arviointikertomuksessa esitettyihin huomioihin ja suosituksiin on **liitteenä**.

Kaupunginhallitus:

Valtuusto merkitsee tiedokseen tarkastusvaliokunnalle saatettavan, liitteenä olevan yhteenvedon vuoden 2023 arviointikertomuksen suosituksiin annetuista vastineista.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Liitteet:

Yhteenvedo valiokuntien ja yleishallinnon selvityksistä ja toimenpiteistä

Kaupunginvaltuusto

§ 53

11.11.2024

Tuloveroprosentin määrittäminen vuodelle 2025

KV 11.11.2024 § 53

495/02.03.01.00/2024

Lisätiedot:

talousjohtaja Mikael Boström, puh. 050 377 1228
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Vuonna 2023 tapahtui merkittävä muutos, kun Sote-uudistuksen yhteydessä suuri osa kuntien verotuloja siirrettiin valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennettiin 12,64 prosenttiyksiköllä ja valtion verotusta kiristettiin vastaavasti. Kauniaisten kaupungin kunnallisveroprosentin ollessa 17 prosenttia vuonna 2022 sote-uudistuksen myötä jäljelle jäi 4,36 prosenttia vuodelle 2023. Lisäksi kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pienennettiin yhdellä kolmasosalla ja valtion osuutta kasvatettiin vastaavasti.

Vuonna 2024 kunnallisveroprosentit tuli määrätä ja ilmoittaa 0,10 prosenttiyksikön tarkkuudella. Kauniaisten kaupungin vuoden 2024 kunnallisveroprosentti pyöristettiin lähimpään prosenttiyksikön kymmenyksen eli se oli 4,40 prosenttia.

Vuoden 2025 kunnallisveroprosentit on ilmoitettava verohallitukselle viimeistään marraskuun 18. päivänä 2024. Kunnallisveroprosentit tulee määrätä ja ilmoittaa 0,10 prosenttiyksikön tarkkuudella. Tasapainottamisohjelman (KV 16.9.2024 § 37) mukaisesti kunnallisveroon tulee vuodesta 2025 alkaen 0,3-prosenttiyksikön korotus, eli Kauniaisten kaupungin vuoden 2025 kunnallisveroprosentti on 4,70 prosenttia. Korotuksen arvioidaan tuovan noin 1,4 miljoonan euron lisätulot vuonna 2025.

Talousarvion ja talousarvion suunnitelmavuosien 2025–2027 verotuloarvion apuna on käytetty Suomen Kuntaliiton viimeisintä syyskuussa päivitettyä verotulojen ennustekehikkoa, mutta verotuloarviota on varovaisuusperiaatteen mukaisesti maltillistettu. Ennuste on tehty huomioiden veroperustemuutokset oletetun väestökasvun ja ansiotulojen ennusteet.

Kaupunginhallitus:

Valtuusto vahvistaa vuoden 2025 tuloveroprosentiksi 4,70 %.

.....

Merkittiin, että kokouksen alussa hyväksytyn puheenjohtajan käsittelyjärjestystä koskevan esityksen mukaisesti talousarviokokonaisuutta koskevat valtuustoryhmien ryhmäpuheenvuorot pidettiin tämä asian alussa. Ryhmäpuheenvuorot pitivät ryhmänjohtaja Fredrik Waselius (RKP) ja ryhmänjohtaja Satu Mollgren (Kok.).

Kaupunginvaltuusto

§ 53

11.11.2024

Keskustelun aikana valtuutettu Taisto Miettinen teki seuraavanlaisen vastaesityksen 6.1. Pöytäkirjassa mainittu numero viittaa sähköisen kokousjärjestelmän numerointiin.

"6.1 Vastaesitys 1 (Miettinen Taisto)

Valtuusto vahvistaa vuoden 2025 tuloveroprosentiksi 4,40 %".

Valtuutettu Miettisen vastaesitystä kannattivat valtuutetut Huttunen Jarkko, Villa Sami, Salminen Mikko J., Wahlstedt Virva, Häyrinen-Immonen Ritva, Mollgren Satu, Kurkela Heikki, Tupamäki Binga sekä varavaltuutettu Myllymäki Hanna-Riikka ja puheenjohtaja Ala-Reinikka Tapani.

Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan kaupunginhallituksen pohjaesitystä kannattavat äänestivät JAA ja valtuutettu Miettisen vastaesitystä kannattavat äänestivät EI. Puheenjohtajan esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritetussa äänestyksessä oli läsnä 34 valtuutettua. JAA-ääniä annettiin 19, EI-ääniä 13 ja kaksi äänesti tyhjää. Näin ollen kaupunginhallituksen pohjaesitys hyväksyttiin.

Valtuutettujen tarkempi äänestyskäyttäytyminen ilmenee pöytäkirjan **liitteenä** olevasta sähköisen kokousjärjestelmän äänestysraportista.

Valtuutetut Taisto Miettinen ja Jarkko Huttunen ilmoittivat jättävänsä eriävän mielipiteen.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Valtuutetut Taisto Miettinen ja Jarkko Huttunen ilmoittivat päätökseen kirjallisen eriävän mielipiteensä (liite).

Liitteet:

Äänestysraportti
Eriävä mielipide

Kaupunginvaltuusto

§ 54

11.11.2024

Kiinteistöveroprosenttien määrääminen vuodelle 2025

KV 11.11.2024 § 54

496/02.03.02.00/2024

Lisätiedot:

talousjohtaja Mikael Boström, puh. 050 377 1228
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Vuoden 2025 kiinteistöveroprosentit on ilmoitettava samaan aikaan kunnallisveroprosentin kanssa verohallitukselle eli viimeistään marraskuun 18. päivänä 2024. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kaupunginvaltuusto määrää kaupungin kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa ja sadasosan tarkkuudelle vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden kunnallisveroprosentin. Kiinteistöverolain perusteella vuodelle 2025 kiinteistöveroprosenttivälit ovat:

- Rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,93–2,00 %
- Maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 1,30–2,00 %
- Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,41–1,00 %
- Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,93–2,00 %
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti voidaan määrätä välillä 0,93–3,10 %
- Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti voidaan määrätä välillä 0,00–2,00 % (kiinteistöveroprosentiksi 0,00 vain, jos valtuusto on erikseen näin määrännyt. Jos erillistä veroprosenttia ei ole päätetty, jätetään ilmoituskenttä tyhjäksi.)
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti voidaan määrätä välillä 2,00–6,00 % (Huom! KiintVL 12 b §:ssä mainituissa kunnissa alaraja on kunnanvaltuuston määräämä yleinen veroprosentti + 3,00 %)

Vuonna 2024 tuli muutos kiinteistöveron maapohjan verotukseen. Kiinteistövero lasketaan kiinteistön verotusarvon perusteella. Vero lasketaan erikseen maapohjalle ja rakennukselle mutta vuoteen 2023 asti maapohjasta on maksettu veroa yleisen kiinteistöveroprosentin mukaan. Vuodesta 2024 lähtien maapohjan veroprosentti eriytettiin yleisestä kiinteistöveroprosentista.

Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti tulee määrätä välillä 2,00–6,00 mutta tietyissä kunnissa on poikkeava alaraja ja Kauniainen kuuluu näihin. Poiketen siitä, mitä laissa muutoin säädetään, Espoon, Helsingin, Hyvinkään, Järvenpään, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten, Sipoon, Tuusulan, Vantaan ja Vihdin kunnanvaltuustojen on määrättävä rakentamattomalle rakennuspaikalle veroprosentti, joka on vähintään 3,00 prosenttiyksikköä kunnanvaltuuston määräämää yleistä kiinteistöveroprosenttia korkeampi.

Kaupunginvaltuusto

§ 54

11.11.2024

Kiinteistöveroprosentit esitetään muutoin vahvistettavaksi lain salliman pienimmän prosentin mukaisena paitsi yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentin kohdalla. Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti esitetään vahvistettavaksi samansuuruiseksi kuin yleinen kiinteistöveroprosentti, eli 0,93.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittu käyttäen näitä nykyisiä kiinteistöveroprosentteja.

Kaupunginhallitus:

Valtuusto määrää vuoden 2025 kiinteistöveroprosentit vahvistettavaksi seuraavasti:

- Yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93 %
- Maapohjan veroprosentti 1,30 %
- Vakituinen asuinrakennus 0,41 %
- Muut asuinrakennukset 0,93 %
- Rakentamaton rakennuspaikka 3,93 %
- Yleishyödylliset yhteisöt 0,93 %

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto	§ 55	11.11.2024
--------------------	------	------------

Vuoden 2025 talousarvioehdotus ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaehdotus sekä vuosien 2025–2029 investointisuunnitelmaehdotus

KV 11.11.2024 § 55

288/02.02.00.00/2024

Lisätiedot:

talousjohtaja Mikael Boström, puh. 050 377 1228
laskentasuunnittelija Pauliina Aurala, puh. 050 411 1428
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Samanaikaisesti valtuuston on hyväksyttävä vähintään kolmea vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarvio on samalla suunnittelukauden ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman ja talousarvion valmistelusta vastaa kaupunginhallitus. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä tulee myös hyväksyä kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Kaupunginhallitus antoi 27.5.2024 valiokunnille talousarvion laadintaohjeet, joissa linjattiin taloussuunnitelman valmistelua seuraavasti:

- Talousarvion ja taloussuunnitelman laadintaan vaikuttaa vahvasti vuosien 2025–2027 talouden tasapainottamisohjelma. Kehys on rakennettu siten, että se toteuttaa tasapainottamisohjelmassa ehdotettuja tasapainottamistoimia. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää kunnan tulo- ja kiinteistöveroprosenteista. Ne tulee ilmoittaa verohallinnolle viimeistään marraskuun 17. päivänä.
- Toimialat laativat talousarvion valmistelun yhteydessä henkilöstömitoituksen kehitystä koskevan arvion (henkilöstösuunnitelman) suunnittelukaudelle ml. mahdollisten eläköitymisten vaikutukset mitoitukseen. Kaupungin heikosta taloustilanteesta ja tasapainottamisohjelman henkilöstösäästöjä koskevien linjausten mukaisesti toiminnot tulee järjestää siten, että kaupungin kokonaishenkilöstömäärä laskee vuosina 2025–2027, jotta talouden tasapainottamisohjelmassa edellytetyt säästöt saavutetaan.
- Taloussuunnitelman yhteydessä laaditaan investointiohjelma vuosille 2025–2029. Investointiohjelmaa tullaan tarkastelemaan erikseen.
- Talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy myös valtuustolle raportoitavat vuoden 2025 strategiset toimenpiteet mittareineen. Toimenpiteet perustuvat valtuuston 25.4.2022 hyväksymään Kauniaisten kaupunkistrategiaan vuosille 2023–2030.
- Käyttötalouden osalta on laadittu toimialakohtaiset kehykset. Sivistystoimen kehys rakentuu opetuksen osalta kaupunginhallituksen 6.5.2024 § 65 hyväksymään oppilaskohtaiseen budjetointiin perustuvaan laskentamalliin,

Kaupunginvaltuusto

§ 55

11.11.2024

tarkoittaen sitä, että perusopetuksen ja lukioden toimintamenot ovat kehyksessä täysin kyseisen päätöksen mukaiset.

- Kehysvalmistelun lähtökohtana on käytetty vuoden 2024 talousarviota. Lisäykset vuoden 2025 kustannuksissa kohdistuvat toisaalta yleishallintoon, kun julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille työ- ja elinkeinotoimistoilta 1.1.2025 (n. 1 miljoonaa euroa) ja yhdyskuntatoimeen HSL:n kuntaosuuden kasvaessa vuonna 2025 (n. 0,5 miljoonaa euroa). Sivistystoimeen ei kohdistu merkittäviä kustannuslisäyksiä.
- Lisäksi on kehysvalmistelussa palkankorotuksien osalta arvioitu 3,6 %:n korotus vuoden 2024 talousarvion henkilöstömenoihin vuodelle 2025 vuoden 2025 palkkakustannusten päälle.

Valiokunnat ovat hyväksyneet talousarvioesityksensä syksyn aikana.

Kaupungin talous on edelleen heikko vuonna 2025 mutta alijäämä on pienempi kuin vuoden 2024 talousarviossa. Menojen kasvua on pystytty hillitsemään ja se on vain 0,5 % verrattuna vuoden 2024 talousarvioon. Toimintakate on heikompi kuin vuoden 2024 talousarviossa mutta vuosikate on parempi korkeampien verotulojen ja valtionosuuksien ansiosta.

Vuoden 2025 verotulojen perustana on Kuntaliiton veroennustekehikko. Tasapainottamisohjelman (KV 16.09.2024 § 37) mukaan kunnallisveroon tulee vuodesta 2025 alkaen 0,3-prosenttiyksikön korotus, eli Kauniaisten kaupungin vuoden 2025 kunnallisveroprosentti on 4,70 prosenttia. Korotus arvioidaan tuovan noin 1,4 miljoonan euron lisätulot vuonna 2025. Talousarvion verotuloarvio perustuu Kuntaliiton arvioon, mutta sitä on varovaisuusperiaatteen mukaisesti maltillistettu.

Valtionosuudet perustuvat Valtionvarainministeriön ennakkollisiin valtionosuuslaskelmiin vuodelle 2025. Lopulliset päätökset vuoden 2025 valtionosuudesta tehdään aivan vuoden 2024 lopussa.

Vuoden 2025 investointimenot ovat 18,3 milj. euroa. Merkittävimmät investoinnit ovat Kaupunkirata (7,3 milj. euroa) ja pyöräilyväylä Baana (2,7 milj. euroa).

Talousarvion käyttötalousosan tulosalueiden määrärahat ja laskennalliset tulot ovat sitovia valtuustoon nähden nettomääräisinä. Kaupunginhallitus on päättänyt (KH 2.9.2024 § 119) jakaa yleishallinnon toimialan nykyisen hallinto- ja talouspalveluiden tulosalueen kolmeen tulosalueeseen (hallintopalvelut, talouspalvelut, HR-palvelut) 1.1.2025 alkaen. Mutta tarkoitus on että nämä kolme tulosaluetta muodostaisivat jatkossakin yhtenäisen kokonaisuuden sitovuustason kannalta.

Talousarviorakenteessa yleishallinnon toimiala jakaantuu nykyään kolmeen tulosalueeseen: kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja sekä kolmantena talous- ja hallintopalvelut. Talousarvion sitovuustason olisi yleishallinnossa tarkoitus jatkossakin noudattaa samaa kolmijakoa.

Kaupunginvaltuusto

§ 55

11.11.2024

Kauniaisten kaupungin strategian koko strategiakauden 2023–30 seurantaan varten kaupunginvaltuusto hyväksyi osana talousarviota (KV 18.12.2023§ 73) ns. "isot mittarit". Tuolloin kaksi, strategista tavoitetta 3.2. ja 3.4 koskevaa, mittaria jätettiin hyväksyttäväksi vuoden 2025 talousarvion yhteydessä.

Ehdotetut, talousarviokirjaan merkityt mittarit ovat:

Strateginen tavoite 3.2. HYTE-työ

"Isot" mittarit strategiakauden (2023–30) lopun tilanteesta:

Mittari 1: TEA-viisarissa Kauniainen on ainakin kahdella sektorilla (kuntajohto, liikunta, kulttuuri, perusopetus, lukiot) kuntien parhaassa neljänneksessä (vähintään 75 pistettä).

Mittari 2: Sivistystoimen asiakaskyselyissä tyytyväisyys palveluihin pysyy vähintään keskiarvossa.

Strateginen tavoite 3.4. Avoin Grani

"Iso" mittari strategiakauden (2023–30) lopun tilanteesta:

Kaupungin vuosittain toteutettavan verkkosivujen käyttäjätutkimuksen tulos verkkosivustoista kokonaisuudessaan on vähintään 4,10 (skaala 1–5, lähtötaso 2023 on 3,84).

Osana talousarviokirjaa (luvussa 3.1. Henkilöstö, s. 110–112) on kaupunginhallituksen toimivaltaan kuuluva toimialojen esittämiä henkilöstömuutoksia koskeva taulukko. Henkilöstömuutokset esitetään hyväksyttäväksi tämän asian yhteydessä, eikä vanhan käytännön mukaisesti erillisessä asiassa.

Talousarvioehdotus on **liitteenä 1.** Kauniaisten kaupunkistrategia 2023–30 on luettavissa [kaupungin verkkosivuilla](#).

Kaupunginhallitus:

Valtuusto hyväksyy talousarvion vuodelle 2025, taloussuunnitelman vuosille 2025–2027 sekä vuosien 2025–2029 investointisuunnitelman lukuun ottamatta talousarviokirjassa olevaa TA2025 toimialojen esittämiä henkilöstömuutoksia koskevaa taulukkoa, joka kuuluu kaupunginhallituksen toimivaltaan.

.....

Kaupunginjohtaja ja talousjohtaja selostivat talousarviota vuodelle 2025, taloussuunnitelman vuosille 2025–2027 sekä vuosien 2025–2029 investointisuunnitelmaa.

Puheenjohtaja ehdotti asian käsittelyn etenemisessä siten, että ensin keskustelu kohdistetaan niihin talousarvioesityksen osioihin, joihin valtuutetut olivat tehneet vastaesityksiä kirjaten ne sähköiseen kokousjärjestelmään ja sen jälkeen koko liitteenä olevaan kaupunginhallituksen talousarvioesitykseen. Puheenjohtajan esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginvaltuusto

§ 55

11.11.2024

Tehdyt vastaesitykset

Keskustelun aikana tehtiin useita vastaesityksiä. Pöytäkirjassa mainitut numerot viittaavat sähköisen kokousjärjestelmän numerointiin.

Valtuutettu Susanna Westermarck teki seuraavan sisältöisen vastaesityksen 8.2:

"8.2 Uusi vastaesitys (Westermarck Susanna)

Talous, Sivistystoimi - s.76 poistetaan: "luokkakoko 21-25 oppilasta", teksti jää muotoon: Ruotsinkieliset opetuspalvelut: säästö 25 000 €, henkilöstömenot"

Valtuutettu Westermarckin vastaesitystä 8.2 kannattivat valtuutetut Lerche Jessica, Colliander-Nyman Nina, Vaenerberg Lotta, Löfstedt-Söderholm Gunilla, Waselius Fredrik, Hammarberg Johanna ja Wahlstedt Virva.

Valtuutettu Patrick Nysten teki seuraavanlaisen vastaesityksen 8.3:

"8.3 Kohta 2.3.5 (Nysten Patrick)

Ehdotetaan, että sivulla 96, kohdassa 2.3.5 Vapaa-aikapalvelut - Fritidstjänster palautetaan hallituksen muuttamat toimintakulut alkuperäiseksi 8 518 575 €"

Valtuutettu Nystenin vastaesitystä 8.3 kannattivat valtuutetut Vaenerberg Lotta, Waselius Fredrik, Löfstedt-Söderholm Gunilla, Westermarck Susanna ja Lerche Jessica.

Valtuutettu Fredrik Waselius teki vastaesityksen 8.4:

"8.4 Lisäysehdotus (Waselius Fredrik)

s. 109 Varhaiskasvatuksen opettaja nro 362034 Lakkautetaan 01.01.2025 alkaen Kustannusvaikutus: - 51 000 €/v"

Valtuutettu Waseliuksen vastaesitystä 8.4 kannattivat valtuutetut Rehn-Kivi Veronica, Westermarck Susanna, Lerche Jessica ja puheenjohtaja Ala-Reinikka Tapani.

Keskustelun aikana valtuutettu Risto Palojoki teki valtuutettu Heikki Kurkelan kannattamana seuraavan sisältöisen vastaesityksen 8.5:

"8.5 Uusi vastaesitys. Prosenttien lisäksi myös eurot (Palojoki Risto)

Lasketaan vapaa-aikapalvelujen henkilöstökuluja ensi vuonna 370 000 eurolla, joka vastaa hyvassa hyväksytyä 15 prosentin tavoitetta."

Puheenjohtajan tiedusteli, halutaanko kaupunginhallituksen esityksen muista asioista keskustella tai tehdä vastaesityksiä. Valtuusto päätti yksimielisesti, että tähän ei ollut tarvetta.

Kaupunginvaltuusto

§ 55

11.11.2024

Yksimielisesti hyväksytty vastaesitys

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko valtuutettu Susanna Westermarckin vastaesitys 8.2 hyväksyä yksimielisesti. Valtuusto hyväksyi valtuutettu Westermarckin yllä selostetun vastaesityksen 8.2 yksimielisesti.

Suoritetut äänestykset

Vastaesityksiä 8.3, 8.4 ja 8.5, jotka olivat määrärahaesityksiä, ei voitu hyväksyä yksimielisesti. Niistä tuli siis äänestää.

Puheenjohtajan esitti, että valtuutettu Waseliuksen määrärahaesityksestä 8.4 äänestetään ensin. Sen jälkeen äänestetään samaa menokohtaa koskevasta, valtuutettu Nystenin määrärahaesityksestä 8.3 ja valtuutettu Palojen määrärahaesityksestä 8.5. Puheenjohtajan äänestysjärjestysesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Ensimmäisessä äänestyksessä puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan kaupunginhallituksen pohjaesitystä kannattavat äänestivät JAA ja valtuutettu Waseliuksen esitystä 8.4 kannattavat äänestivät EI. Suoritetussa äänestyksessä JAA-ääniä annettiin 17 ja EI-ääniä 18. Näin ollen hyväksyttiin valtuutettu Waseliuksen esitys 8.4: ”s. 109^{11.11.2024} Varhaiskasvatuksen opettaja nro 362034 Lakkautetaan 01.01.2025 alkaen Kustannusvaikutus: - 51 000 €/v”.

Seuraavaksi äänestettiin samaa menokohtaa koskevasta kahdesta määrärahaesityksestä 8.3 ja 8.5. Puheenjohtaja selosti suullisesti ja valtuustosalin näytölle heijastaen äänestysjärjestystä useampaa samaa kohtaa koskevia määrärahaesityksiä käsiteltäessä seuraavasti (Hallintosääntö 93.2 § 2):

”Jos asia koskee määrärahan myöntämistä, otetaan ensin äänestykseen määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä.”

Puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Nystenin määrärahaesitys 8.3. on suurempi kuin valtuutettu Palojoen määrärahaesitys 8.5 ja siksi Nystenin esityksen hyväksymisestä äänestetään ensin. Puheenjohtajan äänestysjärjestys hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jossa äänestettiin valtuutettu Nystenin esityksen 8.3. hyväksymisestä tai hylkäämisestä:

”8.3 Kohta 2.3.5 (Nysten Patrick)

Ehdotetaan, että sivulla 96, kohdassa 2.3.5 Vapaa-aikapalvelut - Fritidstjänster palautetaan hallituksen muuttamat toimintakulut alkuperäiseksi 8 518 575 €”

Puheenjohtajan äänestysesitys hyväksyttiin. Suoritetussa äänestyksessä valtuutettu Nystenin määrärahaesitys 8.3 hyväksyttiin äänin 19–16. Näin ollen

Kaupunginvaltuusto

§ 55

11.11.2024

määrältään pienemmästä, valtuutettu Palojoen, määrärahaesityksestä 8.5. ei enää äänestetty.

Valtuutettujen tarkempi äänestyskäyttäytyminen ilmenee pöytäkirjan **liitteenä 2** olevasta sähköisen kokousjärjestelmän äänestysraportista.

Ponsi

Lopuksi valtuutettu Jessica Lerche esitti vielä seuraavan sisältöisen ponnen 8.1:

"8.1 Ponsiehdotus (Lerche Jessica)

Ehdotan seuraavaa pontta: Granin Lähiapu on tärkeä toimija kaupungin ennaltaehkäisevässä toiminnassa, jolla edistetään eri-ikäisten asukkaidemme hyvinvointia ja hyvää terveyttä. Kestävää ratkaisumallia on selvitettävä, jotta Granin Lähiavun työn jatkuminen voidaan varmistaa."

Valtuutettu Lerchen pontta kannattivat valtuutetut Löfstedt-Söderholm Gunilla, Waselius Lulu, Rintamäki-Ovaska Tiina, Kurkela Heikki, Rehn-Kivi Veronica, Westermarck Susanna, Sederholm Camilla, Häyrinen-Immonen Ritva, Nuutinen Saana, Karimaa Erkki, Salminen Mikko J., Vaenerberg Lotta, Wahlstedt Virva ja Colliander-Nyman Nina.

Puheenjohtajan tiedustellessa asiaa valtuusto hyväksyi yksimielisesti valtuutettu Lerchen ponnen 8.1.

Päätös:

Valtuusto hyväksyi talousarvion vuodelle 2025, taloussuunnitelman vuosille 2025-2027 sekä vuosien 2025-2029 investointisuunnitelman seuraavin muutoksin:

- Sivuilta 76 (suomenkielinen osio) ja 78 (ruotsinkielinen osio) Talous -otsikon alta, toisen ranskalaisen viivan kohdalta poistetaan sanat: "luokkakoko 21–25 oppilasta" ja teksti jää muotoon: "Ruotsinkieliset opetuspalvelut: säästö 25 000 € (Henkilöstömenot)".

- Sivuille 109 (suomenkielinen osio) ja 112 (ruotsinkielinen osio) tehdään lisäys, joka koskee nimikettä Varhaiskasvatuksen opettaja, vakanssi nro 362034, lakkautetaan 1.1.2025 alkaen, kustannusvaikutus: - 51 000 €/v".

- Sivulla 96 kappaleessa 2.3.5 Vapaa-aikapalvelut palautetaan kaupunginhallituksen muuttamat toimintamenot alkuperäiseen 8 518 575 euroon.

Lisäksi valtuusto hyväksyi seuraavan sisältöisen ponnen:

Granin Lähiapu on tärkeä toimija kaupungin ennaltaehkäisevässä toiminnassa, jolla edistetään eri-ikäisten asukkaidemme hyvinvointia ja hyvää terveyttä. Kestävää ratkaisumallia on selvitettävä, jotta Granin Lähiavun työn jatkuminen voidaan varmistaa.

Kaupunginvaltuusto	§ 55	11.11.2024
--------------------	------	------------

Liitteet:

1. Talousarvioehdotus 2025
2. Äänestysraportti
3. Talousarvio 2025, kaupunginvaltuusto hyväksynyt 11.11.2024

Kaupunginvaltuusto	§ 56	11.11.2024
--------------------	------	------------

Valtuustoaloitteita

KV 11.11.2024 § 56

570/00.02.10.00/2024

Puheenjohtaja ilmoitti valtuutettujen jättäneen kaksi valtuustoaloitetta.

Valtuutettu Mikko J. Salmisen ym. allekirjoittamassa aloitteessa ehdotetaan CO₂-päästöjen vähentämistä soiden ennallistamisella.

Valtuutettu Taisto Miettisen ym. allekirjoittama aloite koskee valtuuston kokousten nauhoittamista (live-lähetys) ja tallentamista.

Valtuustoaloitteet ovat **liitteinä**.

Päätös:

Valtuusto päätti saattaa valtuustoaloitteet kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liitteet:

Valtuustoaloitteet

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 48, § 51, § 52, § 56

MUUTOKSENHAKUKIELTO VALMISTELUA TAI TÄYTÄNTÖÖNPANOA KOSKEVASTA PÄÄTÖKSESTÄ

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska asia koskee vain valmistelua.

Sovellettavat lainkohdat: Kuntalaki (410/2015) 136 §

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 49, § 50, § 53, § 54, § 55

VALITUSOSOITUS

Kunnallisvalitus valtuuston päätökseen

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai 3) päätös on muuten lainvastainen. Valitusperusteena ei voida käyttää sitä, että päätös on yksityisoikeudellisten säännösten vastainen. Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Viranomainen, jolle kunnallisvalitus tehdään, ja yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus	Sähköposti:	helsinki.hao@oikeus.fi
Kirjaamo	Puh.	029 56 42000
Radanrakentajantie 5	Faksi:	029 56 42079
00520 HELSINKI	Kirjaamon aukioloaika:	klo 8.00–16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kunnallisvalitusaika ja sen alkaminen

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja se on toimitettava valitusviranomaisen kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Asian katsotaan kuitenkin tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Kunnallisvalituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös),
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset),
- 3) vaatimusten perustelut,
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite (esim. sähköpostiosoite), johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 32 §).

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta,
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus voi tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaan periä muutoksenhakuasian käsittelystä oikeudenkäyntimaksun, joka on 270 euroa 1.1.2022 alkaen (asetus 1122/2021).